

## Ministeren

Udlændinge- og Integrationsudvalget  
Folketinget  
Christiansborg  
1240 København K



## Udlændinge- og Integrationsministeriet

Udlændinge- og Integrationsudvalget har den 25. april 2023 stillet følgende spørgsmål nr. 148 (alm. del) efter ønske fra ikkemedlem af udvalget (MFU) Pia Olsen Dyhr (SF) til udlændinge- og integrationsministeren, som hermed besvares.

### Spørgsmål nr. 148:

Vil ministeren redegøre for indsatsen med at undersøge og afhjælpe analfabetisme hos ikke-vestlige indvandrere, særligt med fokus på i hvilken grad denne hindrer deltagelse i arbejdsmarkedet?

### Svar:

Udlændinge- og Integrationsministeriet er ressortansvarligt for danskundervisning til voksne udlændinge i henhold til lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. Udlændinge- og Integrationsministeriet har til brug for besvarelse af spørgsmålet indhentet bidrag fra Styrelsen for International Rekruttering og Integration (SIRI). SIRI har oplyst følgende:

”Kommunerne har ansvaret for at tilbyde danskuddannelse til ny-ankomne voksne udlændinge i henhold til lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. via kommunale sprogcentre eller private aktører, som kommunen indgår en driftsaftale med. Danskuddannelseslovens målgruppe omfatter bl.a. flygtninge, familiesammenførte og indvandrere samt arbejdstagere og studerende fra både EU-lande og tredjelande.

Der er tre selvstændige danskuddannelser, som er tilrettelagt forskelligt, så undervisningen svarer til kursisternes mål og forudsætninger: Danskuddannelse 1, Danskuddannelse 2 og Danskuddannelse 3. Danskuddannelse 1 tilrettelægges for kursister med ingen eller ringe skolebaggrund, som ikke har gået i skole og lært at læse og skrive på deres modersmål, samt for kursister, som ikke har lært at læse og skrive det latinske alfabet. Der er således tale om både analfabeter og personer, som ikke læser og skriver det latinske alfabet. Undervisnin-

15. maj 2023

Udlændinge- og  
Integrationsministeriet

Beskæftigelse og Danskuddannelse  
Slotsholmsgade 10  
1216 København K

Tel. 6198 4000  
Mail [uim@uim.dk](mailto:uim@uim.dk)  
Web [www.uim.dk](http://www.uim.dk)

CVR-nr. 36977191

Sags nr. 2023 - 7333  
Akt-id 2302094

gen på Danskuddannelse 1 er tilrettelagt, så den tager højde for målgruppens begrænsede forudsætninger, herunder udfordringer relateret til analfabetisme.

#### *Undersøgelse af analfabetisme*

Udlændinge, der skal deltage i danskuddannelse, skal visiteres på et sprogcenter for at blive indplaceret på én af de tre danskuddannelser. Ved visitations samtalen afdækkes kursistens generelle forudsætninger for at lære dansk, hvilket bl.a. indbefatter en afdækning i forhold til sikkerhed i at læse på det latinske alfabet. Hvis en udlænding ikke læser og skriver det latinske alfabet eller ikke mestrer det i tilstrækkelig grad, indplaceres vedkommende på Danskuddannelse 1. Nogle kursister indplaceres på Danskuddannelse 1 med henblik på efterfølgende overflytning til Danskuddannelse 2, efter at de har tilegnet sig tilstrækkelige læsefærdigheder på det latinske alfabet til at kunne deltage i undervisningen på Danskuddannelse 2.

#### *Afhjælpning af analfabetisme gennem alfabetiseringsundervisning/undervisning på Danskuddannelse 1*

Målet på Danskuddannelse 1 er, at kursisterne opnår mundtlige færdigheder på dansk og grundlæggende læse- og skrivefærdigheder med henblik på at kunne klare sig på det danske arbejdsmarked og som borger i det danske samfund. På begyndermodulerne er hovedvægten i undervisningen bl.a. lagt på, at kursisterne lærer alfabetet og tallene, samt at de lærer at læse korte sætninger på dansk og skrive eget navn og telefonnummer mv. På de øvrige moduler arbejdes der med, at kursisterne videreudvikler både mundtlige kompetencer og læse-/skrivekompetencer. Danskuddannelse 1 afsluttes med Prøve i Dansk 1. En person, der har fulgt undervisningen og bestået både den mundtlige og den skriftlige del af Prøve i Dansk 1, er som udgangspunkt blevet alfabetiseret.

#### *Udfordringer for analfabeter på arbejdsmarkedet.*

Selvforsørgelse kræver ikke nødvendigvis, at man kan læse og skrive på dansk, men en større eller mindre del af kommunikationen på danske arbejdspladser er typisk skriftlig - enten digitalt eller analogt. Det gælder også inden for brancher med ufaglært arbejdskraft. For målgruppen, der har været igennem Danskuddannelse 1 og er alfabetiserede, har mange fortsat svage læse- og skrivekompetencer. Europæisk og nordisk forskning peger på, at selv med alfabetiseringsundervisning kan det være vanskeligt for målgruppen at opnå tilstrækkelige kompetencer ift. vellykket sproglig integration i såvel samfundsliv som arbejdsliv, og at der kan være behov for faglig og sproglig støtte i forbindelse hermed.

Udlændinge, der enten har opbrugt den femårige uddannelsesret eller har afsluttet den danskuddannelse, de er indplaceret på, med en afsluttende danskprøve, har som udgangspunkt ikke ret til yderligere danskuddannelse i henhold til danskuddannelsesloven. SIRI har imidlertid kendskab til eksempler, hvor arbejdsgivere med succes udpeger en kollega på arbejdspladsen, der fungerer som sprogmentor for en andetsprogstalende medarbejder for at understøtte vedkommendes sproglige kompetencer. Herudover har SIRI kendskab til eksempler, hvor kommunen bevilger en sprogkonsulent til at understøtte andetsprogstalende medarbejdere, som er i praktik eller løntilskud i virksomheder, såfremt der er udsigt til ordinær ansættelse. Det kan ligeledes oplyses, at der i forbindelse med Integrationsgrunduddannelsen (igu) målrettet flygtninge og familiesammenførte til flygtninge er tilrettelagt gratis sprogmakkerkurser og opfølgende sprogstøtte til virksomheder, hvor dansktalende medarbejdere uddannes til at understøtte, at igu-ansatte bliver hjulpet bedst muligt både sprogligt, fagligt og socialt”.

Kaare Dybvad Bek

/

Katrine Bang Nielsen